

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

40. An Indulgentiae concessae Regularibus, & revocatae à Paulo V. hodie
censeatur revalidatae? Et an Indulgentiae, & privilegia pro defunctis
concessa censeantur revocata per dictam Bullam Pauli V. vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

lib. 1. part. 2. tract. 4. docum. 4. num. 3. vbi me citato sic ait: Acerca de la Indulgencia plenaria, que por la Bula concede su Santidad a los Fieles en el articulo de la muerte, se ha de advertir que aunque en ella dize el Pontifice, que el Confessor aya de aplicarla al que esta en el articulo de la muerte. fundados en esto algunos Autores enseñan, que solo el Confessor puede aplicar esta Indulgencia, y no otro inferior a el, Con todo esto Nanarro, y otros son de parecer, que en ausencia del Confessor no solo el Sacerdote sino tambien qualquiera Clerigo, y en defeto destes, el Seglar puede aplicar esta Indulgencia. La qual opinion iuzga Diana por piadosa, y probable; y tal que si no aprovechate, ne puede dañar; fundanse, en que la absolucion, y remission de la pena, que se concede por las Indulgencias; no es absolucion de pecados, ni cosa dependiente delle. I assi no se requiere que el que hauiere de aplicar la Indulgencia, sea Sacerdote.] Ita ille: Vnde remanet fatis probabilis nostra opinio contra Amicissimum Gobat.

1. Imo pro consolatione morientium, non deseram hic adducere opinionem P. Quintanaducnas, in Theol. Mor. tom. 1. tract. 9. dub. 3. num. 1. asserentis, ad Indulgentiam concessam moribundis, virtute Cruciatæ non requirit applicationem per Confessarium faciendam; quod probat ex verbis Bullæ; sic asserentis: [Que pueda elegir Confessor, que los pueda absolver vna vez en la vida, y otra en el articulo de la muerte de qualquiera pecados, &c. que configan, y ayan plenaria Indulgencia dellos.] Vbi nota non dicit, *Que les pueda conceder, o applicar la Indulgencia;* sed quod ij eam conuoluantur, & in Latina eundem sensum efficit verbum, *Obtinere, & ly, Ab eo,* cadit super absolutionem tantum, non super lucrationem Indulgentiæ, præterea probatur, quia, si absque applicatione non prodesset Indulgencia hæc, sæpe frustraretur, cum deficiat, vel qui applicet, vel memoria petendæ; aut faciendæ applicationis. Et durum sane est, lucrationem huius sublimitati utilis; immo, & necessarij, vj potè vitium, quod in hac vita lucrari poterit moribundus, pendere a memoria, voluntate, vel malitia, aut ignorantia alicuius. Ergo ad valorem Indulgentiæ de qua loquimur non requiritur applicatio. Ita ille; qui etiam me citato obseruat posse Indulgentiam moribundo absenti impertiri; quod etiam me citato docet Gobat, num. 217. & me citato Leandrus de Sacram. tom. 1. tr. 5. cap. 14. q. 173. addens non solum in articulo mortis, sed etiam extra posse absolute, & per se Indulgentiam applicari absentibus.

RESOL. XXXIX.

Verum Indulgencia per modum Suffragij proficit Cathecumenis mortuis sine Baptismo?
Et an non solum pro Cathecumenis mortuis, sed etiam pro ceteris?
Et quo inferitur, an pro supradictis possit Missa offerri;
 Ex p. s. tr. 12. Refol. 9.

Negatiue responder Praepositus in 3. part. D. Thom. quest. 14. de Indulgent. dub. 3. num. 28. Suarez tom. 4. disp. 53. sect. 4. num. 8. & alij, quia qui non est insignitus caractere baptismali, est extra Ecclesiam, & proinde Papa non habet potestatem super illum defunctum, cum non habuerit potestatem super illum viventem.
 2. Sed vt verum fatear, videtur mihi nimis durum excludere ab hoc beneficio animas illas Cathecumenorum, quæ propter impotentiam, & inculpabiliter descesserunt ex hac vita sine sacramento Baptismi, nam

etsi non habeant characterem baptismalem, tamen voto illud susceperunt, & sunt capaces beatitudinis, & pro illis Missa offerri potest. Ergo, &c. & ita hanc sententiam docet Villalobos in summa tom. 1. tract. 26. diffinit. 7. numero 7. Faber de penitent. in 4. sentent. distinct. 13. quest. vnic. disp. 37. cap. 8. numero 258. Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 7. cap. 6. num. 1. Hentiquez lib. 7. cap. 18. numero 1. Tannerus tom. 4. disp. 6. quest. 8. dub. 4. num. 93. quibus adde Iacobum Grana- do in 3. part. de Sacrament. controuers. 12. tract. 15. disp. 6. numero 2. iunct. disp. 1. num. 4. vbi docet Indulgentias non solum prodesse Cathecumenis mortuis, sed etiam viuis, & doctè, vt semper solet, probat hanc sententiam, & respondet ad argumenta contraria, adi illum, & non pigebit.

RESOL. XL.

An Indulgencia concessa Regularibus, & renouata à Paulo V. hodie censentur reuoludata?

Et an Indulgencia, & priuilegia pro defunctis concessa censentur renouata per dictam Bullam Pauli V. vel remaneant in suo robore, & firmitate?

Idem dicendum est de Indulgencia plenaria concessa à Clem. VIII. Parentibus Fratrum existentibus in Purgatorio, si pro illis Minorita dixerit vnam Missam.

Et idem dicendum est de Indulgencia plenaria à Calisto III. concessa Parentibus fratrum Minorum, in qua possint eligere Confessarium, per quam absoluantur plenarie à culpa, & pena; quo priuilegio gaudent Parentes aliorum Regularium.

Et idem dicendum est de Indulgentiis concessis ab antiquis Pontificibus pro secularibus viciantibus Ecclesias Regularium. Ex part. 4. tractat. 4. & Misc. Ref. 20.

§. 1. Sappono S. D. Paulum V. die 23. mensis Maij Anno 1606. in Bulla, quæ incipit, *Romanus Pontifex,* & est in 3. tomo Bullarum Bulla 21. §. 19. fol. 103. reuocasse omnes Indulgentias concessas per antecessores suos quibuslibet Regularibus, Religiosis, ac Monialibus cuiusuis Ordinis, illasque annuillasse, ac decreuisse quod loco illarum ibi reuocatarum, omnes & singuli Religiosi gauderent solis Indulgentiis in eadè Bulla ibi Religiosis concessis ab eodem Summo Pontifice, modo difficultas est, quia idè Paul. V. post dictam reuocationem confirmauit Minoritis sua omnia antiqua priuilegia, dicens in confirmatione se confirmare etiam gratias, concessiones, & indulta spiritalia, & confirmare priuilegia eis concessa à Clem. VIII. quæritur an sub his verbis sint viuificata, & reuoludata antiquæ Indulgentiæ? Negatiuam sententiam docet Laurentius Portel in dubijs Regular. ver. Indulgentia, num. 12. §. secundum principale, vbi sic ait. Ego constanter teneo per illa verba Pontificem non confirmasse antiquas Indulgentias à se reuocatas, & sic nos hodie directè non habere nisi suprapositas concessas ab illo; & idem dicendum est de ceteris Religiosis, si post illam reuocationem non impetrant particularem illarum antiquarum confirmationem ab illo, & huius meæ opinionis fuerunt graues ac docti Religiosi hac de re consulti in Conuentibus Olyssiponenibus, & in academia Eborensi, qui dixerunt ita rem se habere, quia non est credendum de Sanctiss. Domino Papa tam citò mutasse sententiam in re grauissima, quam in prædicta Bulla dicit iam intentatam à Clement. VIII. & sibi etiam à Procuratoribus Ordinum postulata. Ita ille. Qui pro hac firmanda sententia tres alias rationes adducit, quibus omnibus adde omnes

Sup. hoc in Ref. noc. præterita §. Sed nota, & in tom. 2. tr. 1. Ref. 42. §. 2. ad lin. 4.

Sup. hoc sup. in tr. 1. Ref. 29. lege eius doctriu.

N
A
E
M
I
A
L
I
V
V
I
I

Doctores constanter asseruisse & asserere Indulgentias Regularium esse iam reuocatas.

2. His tamen non obstantibus nouissimè Hieronymus Rodriguez *in compend. qq. Regular. resol. 77. n. 45.* oppositam sententiam tenet, docetque per dictam confirmationem priuilegiorum concessam Patribus Minoribus fuisse uiuificatas, & reualidatas antiquas Indulgentias ab ipso Domino Paulo V. in principio sui Pontificatus reuelatas, quia postquam Paulus V. in dicta confirmatione priuilegiorum ait se confirmare priuilegia, gratias & indulta spiritualia, addit se innouare, seu de nouo concedere priuilegia confirmata à Clemente VIII. cum omnibus & singulis decretis, clausulis, & declarationibus quibuscumque contentis in litteris suæ confirmationis. Dominus uero Clemens VIII. expressè & apertè concedit Indulgentias; unde cum decretum innouans intelligendum sit secundum tenorem decreti innouati, ex *l. in restamento, ff. de condition. & demonstrat.* sequitur manifestè Indultum Pauli V. esse intelligendum iuxta formam & tenorem Bullæ Clem. VIII. atque adèd confirmare Indulgentias quas expressè confirmat idem Clemens; alias uero rationes uidebis apud dictum Rodriq. qui etiam responderet ad omnia argumenta adducta à Portel, & tandem sic concludit. Hæc de tota hac quæstione circa Indulgentias reuocatas à Paulo V. & ab eodem postea reualidatas dicta probabiliter sunt satis, quibus subscripserunt quidam ex Salmanticensi schola Magistri. Vellem equidem, quòd hic articulus clariùs & apertius, tamquam res grauissima, à Domino Papa per suas litteras nobis innotesceret, interim tamen dum non apparet de expressiori mente suæ Sanctitatis, probabiliter possum Religiosi vti præfatis Indulgentiis. Ita Hieronymus Rodriguez.

3. Sed ego non discederem à sententia Portel; quicquid autem sit de supradicta quæstione, certum est apud me Indulgentiam plenariam concessam à Clem. VIII. parentibus Fratrum existentibus in Purgatorio, si pro illis Minorita dixerit vnam Missam, non esse reuocatum per Paulum V. quia talis Indulgentia non est concessa Fratribus, sed eorum parentibus. Idem dicendum est de Indulgentiis concessis ab antiquis Pontificibus pro secularibus uisitantibus Ecclesiis Regularium. Ita Portel *loco cit.*

4. Nota etiam quòd Indulgentiæ & priuilegia pro defunctis concessa non permanent adhuc in suo robore & firmitate, prout declarauit idem Summus Pontifex Congregationi S. Mariæ Fuliensis. Ita Peregrinus *in priuileg. Cleric. Regular. ver. Indulgentia §. 7. in scholio.* Idem dicendum est de Indulgentia plenaria à Calisto III. concessa parentibus Fratrum minorum, in qua possunt eligere Confessorem, per quem absoluantur plenariè à culpa & pœna, quo priuilegio gaudent parentes aliorum Regularium. Ita Portel *ubi supr. n. 4.*

RESOL. XLI.

An Pralati inferiores Episcopo per consuetudinem præscriptam possint acquirere potestatem concedendi Indulgentias?

Et an Concilium Generale, vel alij Pralati Episcopi inferiores, etiam habentes iurisdictionem Episcopalem; aut Capitulum Sede vacante non habeant potestatem concedendi Indulgentias, nisi consuetudine præscripta hanc potestatem accepissent? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 21.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Sotus *in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 4.* Suarez *in 3. p. tom. 4. disput. 15. sect. 4. num. 3.* & alij, quia cum talis potestas extendat se ad tollendas pœnas Deo debitas, non potest ea sine

uoluntate ipsius Dei, aut eius in terris Vicarij alicuius competere. Vel igitur summus Pontifex scit, & caute approbat eiusmodi consuetudinem, vel nescit; si sciat, iam non ex consuetudine præcisè & vi propria, sed potius ex tacito consensu Pape iurisdictione, seu potestate spiritualis acquiritur; si uero Papa nescit, actualiter consentire non potest, absque uoluntate etiam non communicatur potestas.

2. His tamen non obstantibus quòd facultas dandi Indulgentias consuetudine acquiri possit, docent glossæ *in cit. cap. accedentibus, ver. legitima causa, ibid. Hostiensis & Abbas num. 2. arg. cap. cum contingat, de sum. com.* Quorum sententia non uidetur mihi improbabilis, est enim Doctorum communis sententia apud Paulanum *in 4. dist. 38. quæst. 1. art. 4. concl. 4. Sanchez lib. 4. moral. cap. 38. num. 21.* potestatem dispensandi in uotis ac iuramentis ab inferioribus Prælati per consuetudinem acquiri posse, cum tamen dispensatio ista etiam soluat animas in foro Dei, ut proinde sine uoluntate Christi, aut eius in terris Vicarij nemini competere possit. Et hæc omnia docet Layman *in Theol. mor. lib. 7. tract. 7. cap. 4. num. 3.* ubi respondet ad argumentum superius pro negatiua sententia adductum. Vide etiam Filiucium *tom. 1. tr. 8. c. 5. n. 91.*

3. Notandum est tamen hic obiter Concilium generale non habere potestatem concedendi Indulgentias, neque alios Prælatos Episcopos inferiores etiam habentes iurisdictionem Episcopalem, neque Capitulum Sede vacante. Unde ego olim rectè respondi ad chimandritam Messanensem minime Indulgentias, quas Episcopus concedere potest, concedere posse, per ea quæ adducit Faber *de Pen. in 4. sem. dist. 19. q. vn. disput. 38. cap. 5. n. 148.* Granadus *in 3. p. de Sacram. contr. 12. tr. 4. disp. 3. n. 1.* & seg. Præpositus *in 3. p. 14. de Indulg. dnb. 4. num. 37.* & alij, nisi ex consuetudine præscripta hanc potestatem accepisset, ut supra dictum est.

RESOL. XLII.

An clausula apponi solita in Indulgentiis Papalibus: Dummodo aliàs non concessimus, &c. intelligenda sit de alia simili expressa in eadem concessione? Ex p. 6. tract. 16. & Misc. 6. Ref. 11.

§. 1. **A**ffirmatiuè olim probabiliter respondi, & ita etiam docet Gauntus *in Man. Episc. verb. Indulgentia, num. 17.* Lezana *in Summa Q. Q. Regul. tom. 4. verb. Clausula, num. 25.* Quintanaducas *in Theol. Mor. tom. 1. in Append. tract. 2. dnb. 4. num. 4.* Martinus de Sancti Ioseph *de Monie. Confessor. tom. 1. lib. 2. tract. 10. de Indulgentiis, num. 10.* nouissimè me citato Pater Gobat, *in Thesauro Indulg. part. 1. cap. 6. quæst. 14. n. 317.* ubi sic asserit: Diana & alij negant hanc doctrinam, ita generaliter sumptam; dicunt enim etiam quando Pontifex, in concessione alicuius Indulgentiæ, apponit illam clausulam (volumus autem, quod si aliis Christi Fidelibus dictam Ecclesiam uisitantibus, aliquam aliam Indulgentiam perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum duraturam concesserimus, præterentes nullæ sint) solummodò excludi similem Indulgentiam pro eodem Sancto, &c. propter dictionem aliam, quæ est repetitiua eiusdem qualitatis, quæ eidem Ecclesie in honorem alterius sancti v. g. concessæ fuissent. Quare propter horum Doctorum auctoritatem, & propter rescriptum quoddam Illustrissimi Domini Nuntij Apostolici referendum, *num. 119.* respondi per litteras consultus, Indulgentiam plenariam, quam Sanctissimus D. N. anno 1649. imperiit uisitantibus in festo S. Sebastiani Ecclesiam Parochialem Landspingensem,

Sup. hoc leg. similem, doct. in §. ult. Ref. not. præteritæ. Vbi inuenies latissimam Indulgentiam pro animabus defunctis Regularium, &c. Pro contento in hoc §. ult. ibidem.

Sup. hoc pro consuetudine Card. in tom. 9. tr. 7. Ref. 45. signanter in fine.